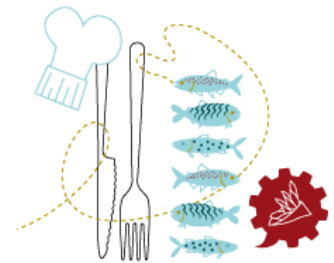

Vår saksbehandler: Benedicte Helgesen Bergseng

Vår dato:
08.05.2013
Vårreferanse
:
2013/583

Deres dato:
Deres
referanse:

Restaurant- og matfag

Medlemmer i det faglige råd

Referat fra rådsmøte nr. 2 2013

Dato: 18.-19.04.13

Tid: 10:30 – 14:30

Sted: Thon Hotell Arena, møterom Oppland

Tilstede:	Fra arbeidsgiversiden:	Fra arbeidstakersiden:
	Cecilie Hänninen (NHO Mat og Drikke)	Bjørn Johansen (NNN)
	Espen Lynghaug (NHO Mat og Landbruk)	Merete Helland (NNN)
	Eddy Kjær (tilstede deler av møtet, NHO Reiseliv)	Arild Løvaas (YS, Delta)
		Frank Schistad (Fellesforbundet)
	Skolesiden/utdanningsmyndigheter:	Elevorganisasjonen:
	Margareth Skogstad (Utdanningsforbundet)	-
	Geir Rune Larsen (Utdanningsforbundet)	
	Kristin Bergundhaugen(KS)	Utdanningsdirektoratet:
		Benedicte H. Bergseng (rådssekretær)
Forfall:	Marianne Hellerud (uten vara, KS)	Eli Karin Flagtvedt (til sak 19)
	Chris Dani Nenningsland (uten vara, EO)	Ragnhild Falck (til sak 19)
	Erna Hamrum (uten vara, Skolenes Landsforbund)	

Dagsorden:

- 12.2.2013 Godkjenning av innkalling og dagsorden
- 13.2.2013 Godkjenning av referat fra rådsmøte nr. 1/13
- 14.2.2013 Orienteringssaker
- 15.2.2013 Rutiner ved godkjenning av referat
- 16.2.2013 Høringer
- 17.2.2013 Studietur 2013
- 18.2.2013 Henvendelse fra FMO
- 19.2.2013 Informasjon fra avdeling for læreplan
- 20.2.2013 Gjennomgående dokumentasjon
- 21.2.2013 Faglig tema til rådsmøte: Vurdering
- 22.2.2013 Oppnevning av representanter til rådets to arbeidsgrupper
- 23.2.2013 Samfunnskontrakten og voksne
- 24.2.2013 Melding til Stortinget nr. 20
- 25.2.2013 Eventuelt

12.2.2013 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak:

Godkjennes

13.2.2013 Godkjenning av referat fra rådsmøte nr. 1/13

Vedtak:

Godkjennes

14.2.2013 Orienteringssaker

Rådssekretær gikk kort igjennom følgende orienteringssaker:

- Arbeidsgruppen om ECVET er utvidet med to representanter fra de faglige råd.
- ACVT (Advisory Committee for Vocational Training) har sendt en henvendelse til Norge og bedt om medlemmer til flere tematiske arbeidsgrupper om ESCO. Henvendelsen er sendt til SRY.
- Utdanningsdirektoratets årsrapport er publisert.
- Utdanningsdirektoratet har publisert statistikknotatet "Hva velger elevene på yrkesfag".
- Rådets representant fra KS på arbeidsgiversiden ønsker å trekke seg. KS skal være i gang med å finne en ny representant.
- Rådssekretær og rådsleder har mottatt en henvendelse fra Senja Næringshage om prosjektet "Fisk er fisk. Prosjektet foreslår bl.a forsøk om kryssløp fra restaurant- og matfag til naturbruk, og de ønsker en uttalelse fra rådet. I henhold til Retningslinjene, skal rådet uttale seg om søknader om endringer i tilbudsstrukturen. Rådssekretær vil sende videre retningslinjene og henvise til delen om hvordan forslag til endringer i tilbudsstrukturen behandles, og rapporten sendes til rådsmedlemmene.

Vedtak:

Rådet tar sakene til orientering

15.2.2013 Rutiner ved godkjenning av referat

Udir har mottatt en henvendelse fra Spekter. De ønsker at referatene fra rådsmøtene til de faglige rådene skal legges ut på udir.no så raskt som mulig etter rådsmøtet. Ved oppstart vedtok rådet at referat skulle sendes ut med en ukes frist for skriftlige innspill, men at referatet først er formelt godkjent ved påfølgende rådsmøte. Rådet diskuterte saken kort, og var enige om å beholde på rutinen for godkjenning av referat.

Vedtak:

Rådet fortsetter vedtatt rutine for godkjenning av referat.

16.2.2013 Høringer

- Læreplan i repslagerfaget

Utdanningsdirektoratet har sendt forslag til læreplan i repslagerfaget på høring. Faget bygger på utdanningsprogrammet design og håndverk, videregående trinn 1, og skal tilbys som særlopsfag. Forslaget om å etablere repslagerfaget som et nytt lærefag ble fremmet av Hardanger fartøyvernsenter. Ønsket om å opprette faget ble begrunnet ut fra behovet for å ivareta og videreføre kunnskapen om dette håndverket.

Rådet ønsker ikke å uttale seg i denne saken.

Vedtak:

Rådet avgir ikke høringsuttalelse

- Økt fleksibilitet i grunnskolen

Utdanningsdirektoratet sender med dette på høring et forslag om at skoleeier kan omdisponere inntil fem prosent av det samlede timetallet i det enkelte fag. Endringsforslagene gjelder kun grunnskolen.

Rådet ønsker ikke å uttale seg i denne saken.

Vedtak:

Rådet avgir ikke høringsuttalelse.

- Endring i eksamensordningen i læreplan for fremmedspråk

Utdanningsdirektoratet sender med dette på høring forslag om endring i læreplan for fremmedspråk. Forslaget innebærer en endring av eksamensordningen for fremmedspråknivå I i videregående opplæring. Direktoratet foreslår at eksamensordningen endres fra en fem timers skriftlig eksamen til en kombinert skriftlig-muntlig eksamen på totalt tre timer både for elever og privatister. Forslaget får ikke konsekvenser for antall standpunktkarakterer for elever. For privatister vil endringen innebære at de kun vil få én eksamenskarakter på dokumentasjonen sin.

Rådet ønsker ikke å uttale seg i denne saken.

Vedtak:

Rådet avgir ikke høringsuttalelse.

- Obligatorisk gjennomføring av Lærlingundersøkelsen

Leder presenterte saken. Utdanningsdirektoratet har sendt forslag om forskriftsfesting av obligatorisk gjennomføring av Lærlingundersøkelsen på høring. Lærlingundersøkelsen er en spørreundersøkelse blant lærlinger og lære kandidater som skal gi informasjon om deres lærings- og arbeidsmiljø.

Rådet diskuterte saken og hadde flere kommentarer til forslagene i høringen. Rådet er enige i at lærlingundersøkelsen kan være et nyttig verktøy som gir relevant informasjon. Det finnes i dag lite data på lærlingenes opplærings situasjon i bedriftene. Å gjøre undersøkelsen obligatorisk, vil trolig øke svarprosenten. Flere lærebedrifter gjennomfører ikke undersøkelsen i dag fordi den er valgfri. Rådet mener også at det er hensiktsmessig at undersøkelsen gjøres årlig.

Et viktig spørsmål er derimot hvor mye bedriftene og opplæringskontor skal pålegges av ansvar knyttet til gjennomføring av undersøkelsen. Rådets egne erfaringer viser at det i dag i stor grad er opplæringskontorene som veileder den enkelte lærling gjennom undersøkelsen. Rådets representanter fra skolesiden bekrefter at tilsvarende også er tilfellet for gjennomføring av elevundersøkelsen på skolene. Dette er problematisk fordi merarbeid for lærebedriftene og opplæringskontorene kan gjøre terskelen for å ta inn nye lærlinger høyere. Ikke alle lærebedrifter er heller medlem av opplæringskontor. Basert på disse erfaringene, mener rådet at det er avgjørende at lærlingundersøkelsen er enkelt, håndterbart og skrevet med et språk som lærlingene forstår og mestrer.

Rådssekretær lager et utkast som sendes på høring til rådet.

Vedtak:

Rådet avgir høringsuttalelse basert på kommentarene som framkommer ovenfor.

- Inntak til videregående opplæring

Leder presenterer saken. Utdanningsdirektoratet har sendt på høring forslag til endringer i forskrift til opplæringsloven kapittel 6 om inntak til videregående opplæring. Det foreslås også et nytt kapittel 6A om formidling av lærlinger og lære kandidater. Det tas sikte på at endringene vedtas fra 1.8.2013 og trer i kraft fra 1.1.2014. Det første inntaket som vil reguleres av bestemmelsene er inntaket til skoleåret 2014 - 2015.

Rådet vil besvare høringen, men representantene fra Utdanningsforbundet avstår fra å uttale seg i saken. Rådet vil uttale seg om vilkår for fortrinnsrett for elever med særskilte behov, inntak til Vg2/Vg3 og voksnes rett. Rådet gjennomgikk det elektroniske svarskjemaet og er enige i de fleste endringsforslagene. Rådet har følgende konkrete tilbakemeldinger på høringsforslaget:

Angående elever med særskilt behov, er rådet i hovedsak enige om vilkårene for fortrinnsrett, men bemerker samtidig flere forhold som kan være problematiske. Rådet mener at det er behov for en bedre fordeling av elever med særskilte behov mellom alle utdanningsprogram, slik at enkelt program ikke har en uforholdsmessig stor andel. Restaurant- og matfag har lav søking og

dermed en stor andel elever med enkeltvedtak om spesialundervisning. Gjennomføring av undervisning er svært utfordrende når andelen elever med særskilt behov blir for høy. Rådet mener det bør legges føringer for andel elever med særskilt behov per klasse. Etter rådets syn, er det ikke enkelte utdanningsprogram som særlig egner seg for elever med særlige behov i forhold til andre utdanningsprogram.

Angående voksnes rett, mener rådet at voksne som har fullført videregående opplæring med studiekompetanse bør ha rett til å starte et yrkesfaglig utdanningsprogram.

Rådssekretær lager et utkast til besvarelse og sender til rådet for godkjenning.

Vedtak:

Rådet avgir høringsuttalelse i henhold til kommentarene ovenfor.

17.2.2013 Studietur til Danmark

Leder informerer om studieturen. AU har besluttet at Danmark og København er rådets reisemål for studieturen. Avreise fra Oslo blir mandagsmorgen 27.05, med hjemreise onsdagsettermiddag 29.05. AU foreslår følgende elementer i studiebesøket:

- Møte med Undervisningsministeriet – generell informasjon om fagopplæringssystemet
- Møte med faglige udvalg – fagspesifikk informasjon om matfagene
- Skolebesøk
- Bedriftsbesøk
- Rådsmøte

Påmelding og informasjon om bestilling av billetter vil komme.

Rådet diskuterer saken kort, og er enig i AUs forslag.

Vedtak:

Rådet tar saken til orientering.

18.2.2013 Henvendelse fra FMO

Rådet har mottatt et brev fra Foreningen for matindustriens opplæringskontor om behov for å utarbeide nasjonale vurderingskriterier og bedre samordning og kvalitetssikring av fag- og svenneprøver. AU har utarbeidet et forslag til svarbrev til FMO. Rådet diskuterer saken kort, og er enige i punktene i svarbrev.

Vedtak:

Rådet sender et svarbrev til FMO

19.2.2013 Informasjon fra Avdeling for læreplan

Læreplanavdelingen i Udir presenterte deres arbeid med læreplaner i Kunnskapsløftet. Presentasjonen tok for seg utforming, endring og utvikling av læreplaner. Læreplanavdelingen oppfordrer til at de faglige rådene sender inn innspill på endringsbehov i læreplanene innen sitt utdanningsprogram. Utviklingsredegjørelsen kan brukes for å komme med slike innspill.

Det kom et spørsmål om tidsramme for endringer av læreplaner. Siden læreplanene har status som forskrift, må endringer sendes på høring med tre måneders frist. Implementering av endringer i læreplanen skjer kun ved skolestart om høsten.

Vedtak:

Rådet tar saken til orientering.

20.2.2013 Gjennomgående dokumentasjon

Leder presenterte saken. Kunnskapsdepartementet ønsker at forslag om gjennomgående dokumentasjon sendes på høring. Etter initiativ fra faglige råd og samarbeidsrådet for yrkesopplæring, har Utdanningsdirektoratet gjennomført utprøving med gjennomgående dokumentasjonsordninger (oppdragsbrev 7-10). Dokumentasjonen skal være et tillegg til fag- eller svennebrevet, og skal beskrive opplæring som er gitt i skole og lærebedrift. På bakgrunn av utprøvingen har direktoratet i svar på oppdragsbrev 7-10 anbefalt overfor

Kunnskapsdepartementet at ordningen innføres i utdanningsprogram for elektrofag, bygg- og anleggsteknikk, og teknikk og industriell produksjon.

Rådet fikk en presentasjon av saken på fellesmøtet dagen i forveien. Direktoratet har fått i oppdrag fra departementet å sende forslaget på høring. Før forslaget sendes på høring, ber departementet om at det utarbeides «nasjonale formularer for de aktuelle utdanningsprogrammene». Direktoratet har invitert de tre faglige rådene til et samarbeid om å utarbeide forslag til nasjonale formularer på dokumentasjon av opplæringen. Formularene vil bli sendt på høring sammen med forslag til endringer i forskrift til opplæringsloven. Målet er å få sendt forslaget på høring før sommeren.

Rådet diskuterte hvorvidt gjennomgående dokumentasjon kan være nyttig også innen vårt utdanningsprogram. Opplæringsbok kan være en god dokumentasjonsordning for både lærere og elever. Slik kan det være behov for dokumentasjonsordninger innen flere fag enn de tekniske. Rådet avventer videre behandling av saken til den varslede høringen kommer.

Vedtak:

Rådet tar saken til orientering.

21.2.2013 Faglig tema til rådsmøte: Vurdering

Rådet besluttet å avlyse saken.

22.2.2013 Oppnevning av representanter til rådets to arbeidsgrupper

I henhold til vedtaket til sak 8.1.2013 ved forrige rådsmøte, er rådsmedlemmene bedt om å oppnevne representanter til rådets to arbeidsgrupper. AU har foreslått følgende fordeling:

Matfag: 1 representant fra sjømatfagene, 1 representant fra industriell matproduksjon, 1-2 representanter fra kjøttfagene og 1-2 repr. fra baker og konditor

Kokk- og servitørfag: 1 representant fra kokkfaget, 1 representant fra servitørfaget og 1 representant fra institusjonskokkfaget

Rådet støtter AUs forslag, og rådet er enig i at representantenes kompetanse i faget er viktigere enn å sikre en jevn partsfordeling. Rådsmedlemmene har foreslått følgende kandidater:

- NHO Reiseliv: Eddy Kjær (kokk- og servitørfaget)
- YS, Delta: Arild Løvaas (institusjonskokkfaget)
- Skolenes Landsforbund: Arild Løvaas (institusjonskokkfaget), Erna Hamrum som vara
- Utdanningsforbundet: Geir Rune Larsen (kokkfaget) og Aleksander Skjefte (servitørfaget)
- NHO Mat og bio: Anders Vangen fra BKLF (baker og konditor), Mette Klever fra Sørumsand vgs (baker- og konditor) og Gry Anita Holsing Odden (varamedlem) fra Tine (industriell matproduksjon)
- NHO Mat og Landbruk: Espen Lynghaug (Kjøttfagene)
- NNN: Bjørn Johansen (Kjøttfagene) og Merete Helland (industriell matproduksjon)

Vedtak:

Rådet vedtar følgende representanter til gruppene:

Kokk- og servitørfaget:

Geir- Rune Larsen, kokkfaget
Arild Løvaas, institusjonskokkfaget
Aleksander Skjefte, servitørfaget

Matfag:

Anders Vangen, baker- og konditorfaget
Mette Klever, baker og konditorfaget
Gry Anita Odden, industriell matproduksjon
Bjørn Johansen, kjøttfagene
Sjømatfagene: NNN og NHO Mat og Landbruk vil enes om en representant.

23.2.2013 Samfunnskontrakten og voksne

En av Samfunnskontraktens tre målsettinger er å øke antall voksne som tar fagbrev. Utdanningsdirektoratet har sendt de faglige rådene en bestilling der rådene blir bedt om å foreslå tiltak for å øke antall voksne som tar fag/ svennebrev.

Rådet diskuterte kort situasjonen for voksne lærlinger, og er inne på tiltak som å heve basis 2-tilskuddet, øke mulighet for å ta fagbrev som praksiskandidat og forbedre systemene for realkompetansevurdering.

Rådet mener fristen er for kort til å kunne gi et godt svar på spørsmålet. AU har heller ikke behandlet saken, og rådet ønsker dermed å sluttbehandle saken på neste rådsmøte.

Vedtak:

Rådet utsetter saken til neste rådsmøte

24.2.2013 Melding til Stortinget nr. 20

Alle de faglige rådene var samlet tidligere samme dag for en felleseanse om Melding til Stortinget nr. 20. Anne Katrine Kaels gikk igjennom tre tema som er særlig relevante for de faglige rådene å jobbe videre med. Dette er gjennomgang av tilbudsstrukturen, behov for fordypninger i faget og kunnskapsgrunnlaget, herunder departementets vurdering av å gi partene større innflytelse for læreplanene på Vg3-nivå. De faglige rådene ble bedt om å drøfte omtale i meldingen som berører eget fagområde, prioritere tiltak og tenke på oppfølging.

Rådet diskuterte kort innholdet i meldingen. Angående det foreslåtte tiltaket om gjennomgangen av tilbudsstrukturen, vil rådet vurdere behovet for de enkelte fagene, og særlig fag som har mindre forankring i arbeidslivet. Lav søkning betyr ikke nødvendigvis at det ikke er behov for kompetansen i arbeidslivet, slik som tilfellet for eksempel er innen industriell matproduksjon. Denne diskusjonen bør inkluderes i besvarelsen av Utviklingsredegjørelsen. Videre, ønsker rådet å diskutere tiltaket om mer ansvar for læreplanene på Vg3-nivå på studieturen til Danmark. I Danmark har partene en større innflytelse på læreplanene.

Vedtak:

Rådet vil ta med relevante tiltak fra stortingsmeldingen i det videre arbeidet.

25.2.2013 Eventuelt

- Situasjon for lærlinger i restaurantbransjen

Rådet har mottatt en henvendelse fra en privatperson om erfaringer for situasjonen til en lærling i restaurantbransjen. Henvendelsen beskriver regelmessige brudd på arbeidsmiljøloven i opplæringen. Rådet bemerker at situasjonen dessverre ikke er enestående, og diskuterer tiltak for å forbedre opplæringen av lærlinger, slik som obligatorisk opplæring av instruktører og faglige ledere og tettere oppfølging av lærebedrifter og lærlinger fra fylkeskommunene. De faglige rådene er rådgivende ovenfor utdanningsmyndighetene, og rådet må vurdere hvilket mandat vi har for å arbeide med tema videre. Rådet ønsker å ta med seg innspillene i vårt videre kvalitetsarbeid, og vil sende vedkomne et svar.

Vedtak:

Rådet tar med seg innspillene i vårt kvalitetsarbeid.

- Tidspunkt for fylkesbesøk

Rådet har sendt en henvendelse til Rogaland Fylkeskommune om fylkesbesøk i 2013. Fylkeskommunen har tilbakemeldt at de kan ta oss i mot på begge foreslåtte datoer, dette er mandag til onsdag i uke 42 eller 43. Rådet enes om uke 43.

Vedtak:

Rådet setter fylkesbesøket til uke 43.